

Od redakcji

Pierwszy numer półrocznika „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” na początku prezentuje wyniki badań w obszarze egzegezy tekstów Pisma Świętego. Pierwszy artykuł jest analizą fragmentu Jr 1,4-19 zgodnie z zasadami hebrajskiej retoryki biblijnej. Autorka, na podstawie kompozycji badanego tekstu i przez ukazanie relacji wewnątrz jednostek, przedstawiła wnioski dotyczące zrozumienia powołania i misji Jeremiasza.

Kolejny tekst, przedstawiający wyniki badań w zakresie egzegezy Nowego Testamentu, omawia realizację instrukcji udzielonych przez Jezusa uczniom z Ewangelii św. Łukasza (9,1-6; 10,1-12) w Kościele popaschalnym na podstawie wybranych tekstów z Dziejów Apostolskich (16, 16-34; 19,8-12). Na tej podstawie autor ukazuje sposób realizacji misji ewangelizacyjnej, jaka w Kościele apostoelskim dokonywała się według wskazań Jezusa.

Kolejny artykuł pochodzi z obszaru teologii fundamentalnej i dotyczy problematyki martyrologicznego charakteru egzystencji kapłańskiej. Autor, wychodząc od analizy słowa *martyria* i jego użycia w Nowym Testamencie oraz w literaturze wczesnochrześcijańskiej, uzasadnia twierdzenie o martyrologicznym charakterze życia i posługi kapłańskiej. Tekst stanowi ważny przyczynek do refleksji nad szczegółowym aspektem sakramentu kapłaństwa.

Jednym ze szczegółowych problemów dyskutowanych we współczesnych debatach na temat opieki zdrowotnej jest miejsce zasady autonomii i saookreślenia pacjenta. Tekst z zakresu teologii moralnej analizuje możliwe nowe sformułowania rozumienia zasady autonomii pacjenta i uzasadnia, że w powiązaniu z zasadą opieki, stanowi ważne pryncypium uzupełniające w trosce o ludzi starych i chorych we współczesnym systemie opieki zdrowotnej.

Kolejne dwa artykuły dotyczą problematyki z pogranicza teologii i filozofii. Pierwszy z nich zawiera analizę poglądów św. Anzelma z Canterbury w zakresie referencji terminów *nihil* i *malum*. Autor, wychodząc od charakterystyki celu i metody filozofii Anzelma wyjaśnia jego rozumienie terminów „nic” i „zło”, posługując się rozróżnieniem na znaczenie i oznaczanie.

Kolejny artykuł przedstawia powiązanie kartezjanizmu i teologii na podstawie myśli Charles'a-Claude'a Genesta (1639–1719), zawartej w jego dziele *Zasady filozofii*. Autor przedstawia dowód na istnienie Boga i nieśmiertelność duszy w dziele katolickiego duchownego, nawiązującym do myśli Kartezjusza, i ukazuje wynikające stąd wnioski teologiczne.

Część zawierającą teksty prezentujące wyniki badań prowadzonych w obszarze historii, otwiera artykuł poświęcony księżnym wywodzącym się z dynastii Piastów Cieszyńskich. Autorka dowodzi, że ich rola nie ograniczała się do bycia żonami monarchów, ale w sposób czynny angażowały się w procesy kulturowe, społeczne i przemiany polityczne, będąc przez samą swoją obecność „katalizatorem” wielu pozytywnych zmian.

Kolejny tekst to kontynuacja zaproponowanej w numerze poprzednim analizy przetłumaczonego na język polski dzieła bł. Antonia Rosminiego (1797–1855): *O pięciu ranach Kościoła świętego*. Na podstawie analizowanego dzieła autor ukazuje lansowany przez Rosminiego postulat odnowy życia eklezjalnego w burzliwym momencie dziejów Kościoła, tj. w okresie upadających monarchii i rewolucyjnych zrywów XIX w.

Kolejne artykuły dotyczą różnych epizodów z najnowszej historii Kościoła.

Pierwszy z nich został poświęcony działalności patriotyczno-duszpasterskiej kapłanów posługujących w parafii Dąbrówka Wielka, leżącej w granicach Ziemi Babimojskiej, na przedwojennym pograniczu polsko-niemieckim. Autor przedstawia działalność poszczególnych duszpasterzy tej parafii na rzecz polskiej ludności i ich wkład w dzieło utrwalenia polskiej tożsamości narodowej.

Kolejny tekst stanowi analizę zapisków kronikarskich ks. Andrzeja Witulskiego, proboszcza parafii w Wójcinie w powiecie wieluńskim w czasie I wojny światowej. Parafia ta znajdowała się na dawnym pograniczu polsko-niemieckim, a duchowny wiązał z rozpoczęciem wojny nadzieję na ostateczne opuszczenie administracji Królestwa Polskiego przez zniechęconych Rosjan i powstanie niepodległej Polski, w czym miały pomóc niemieckie i austrowęgierskie wojska wypierające Moskali na wschód.

Problematykę aktywizacji i wychowania młodzieży ewangelickiej w okresie międzywojennym w Polsce prezentuje kolejny artykuł, który szczegółowo przedstawia główne obszary działalności stowarzyszenia „Związku Polskiej Młodzieży Ewangelickiej Województwa Śląskiego”. Autor przybliży dzieje powstania i działalności związku, uwzględniając zakres jego oddziaływania patriotyczno-religijnego, kulturalno-oświatowego i społecznego, przygotowującego młodzież do pełnienia ważnych obowiązków religijnych, społeczno-oświatowych i narodowych w swoim otoczeniu.

Ostatni artykuł został poświęcony męczennikowi II wojny światowej i kandydatowi do wyniesienia do chwały ołtarzy – ks. Antoniemu Korczokowi (1891–1941). Z okazji 80. rocznicy męczeńskiej śmierci, autor przedstawia osobę przedwojennego proboszcza z Gliwic-Sośnicy, próbując rozwiązać zawilości związane z historią jego życia, m.in. jego rzekomego zaangażowania politycznego, a także działalności na rzecz polskojęzycznego duszpasterstwa na przedwojennym niemieckim Górnym Śląsku.

Rubryka *Recenzje – Materiały – Sprawozdania* zawiera dwa teksty. Pierwszy z nich to recenzja książki w języku angielskim, wydanej w Niemczech, poświęconej Kościołowi katolickiemu na Dolnym Śląsku w latach 1945–1974. Recenzent zastanawia się, czy opisane przez autorów – związanych głównie ze środowiskiem Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu – wydarzenia o powojennych dziejach Kościoła wrocławskiego wzbudzą zainteresowanie w tamtejszych kręgach, łagodząc poniekąd lansowane przez ich poprzedników piętno „przedwojennych sentymentów i powojennych krzywd”. Ostatni tekst prezentowanego numeru „Studiów Teologiczno-Historycznych Śląska Opolskiego” to sprawozdanie z działalności Diecezjalnego Instytutu Muzyki Kościelnej w Opolu w roku szkolnym 2020/2021.

